

Briuselis, 2013 03 26
COM(2013) 171 final

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Kroatijos pasirengimo stojimui pažangos stebėjimo ataskaita

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Kroatijos pasirengimo stojimui pažangos stebėjimo ataskaita

1. ĮŽANGA

Komisijai pateikus palankią nuomonę 2011 m. spalio mėn. ir Europos Parlamentui pritarus 2011 m. gruodžio mėn., 2011 m. gruodžio 9 d. pasirašyta Stojimo sutartis. Kroatija 2013 m. liepos 1 d. taps Europos Sąjungos valstybe nare su sąlyga, kad visos valstybės narės ratifikuos Stojimo sutartį. Iki šiol Sutartį ratifikavo 19 valstybių narių ir Kroatija. Komisija tikisi, kad iki Kroatijos stojimo tai padarys visos likusios valstybės narės. Kaip stojančiajai valstybei Kroatijai pereinamuoju laikotarpiu iki stojimo suteiktas aktyvios stebėtojos statusas.

Per derybas Kroatija prisiėmė įvairių įsipareigojimų, kurie turi būti įvykdyti vėliausiai iki stojimo datos, nebent susitarta dėl konkrečių pereinamojo laikotarpio priemonių.

Remdamasi Stojimo akto 36 straipsniu, Komisija atidžiai stebi visus per stojimo derybas Kroatijos priimtus įsipareigojimus, visų pirma susijusius su konkurencijos politika, teisminėmis institucijomis, pagrindinėmis teisėmis ir laisve, saugumu bei teisingumu. Komisija kas šešis mėnesius skelbia Kroatijos šiose srityse priimtų įsipareigojimų vykdymo įvertinimus, kurie yra neatsiejama įprastinio stebėjimo dalis. 2012 m. balandžio mėn. Komisija patvirtino Kroatijos pasirengimo stojimui pažangos stebėjimo ataskaitą¹, o 2012 m. spalio mėn. – išsamią stebėjimo ataskaitą²; Kroatija patvirtino jų rekomendacijomis grindžiamą veiksmų planą.

Remiantis 36 straipsniu, galutinėje stebėjimo ataskaitoje įvertinama Kroatijos pasirengimo stojimui pažanga 2012 m. rugsėjo 1 d. – 2013 m. vasario 28 d. laikotarpiu. Šis vertinimas grindžiamas Komisijos surinkta ir išanalizuota informacija, įskaitant Kroatijos pateiktus duomenis, tarpusavio vertinimo misijų ir valstybių narių, tarptautinės ir pilietinės visuomenės organizacijų, palaikančių nuolatinius ryšius su Komisija, pateikta informacija. Šiame vertinime taip pat atsižvelgta į išvadas, pateiktas atnaujintose pusmečio stebėsenos lentelėse – darbinėje priemonėje, skirtoje nuodugniai fiksuoti visus Kroatijos per stojimo derybas priimtus įsipareigojimus. Atitinkamuose teminiuose skyriuose pateikiamas išsamioje stebėjimo ataskaitoje išskirtų ypatingo dėmesio reikalaujančių dešimties prioritetinių veiksmų vertinimas.

2. DERYBŲ DĖL NARYSTĖS NULEMTI ĮSIPAREIGOJIMAI IR REIKALAVIMAI

2.1. Konkurencijos politika

Prioritetinis veiksmas

Pasirašyti laivų statyklos „Brodosplit“ privatizavimo sutartį ir priimti būtinus sprendimus, kad būtų išspręstas laivų statyklų „3.Maj“ ir „Brodotrogir“ klausimas ir būtų užbaigtas Kroatijos laivų statybos sektoriaus restruktūrizavimas.

Kroatija atliko šį prioritetinį veiksmą. 2013 m. vasario 20 d. Komisijos sprendimu pritarus antram peržiūrėto plano dėl laivų statyklos „Brodosplit“ pakeitimui, 2013 m. vasario 28 d. pasirašyta privatizavimo sutartis. Pakeitime numatyta šiek tiek padidinti bendrą restruktūrizavimo pagalbos apimtį ir imtis kitų kompensacinių priemonių. Dėl „3.Maj“

¹ COM (2012) 186 *final*.

² COM(2012) 601 *final* ir SWD(2012) 338 *final*.

Kroatija pranešė Komisijai apie ketinimą pateikti peržiūrėtą ir konsoliduotą restruktūrizavimo planą, kuris dabar grindžiamas statyklos pardavimu laivų statyklai „Uljanik“. 2013 m. vasario 12 d. Kroatija oficialiai pateikė peržiūrėtą „Brodotrogir“ restruktūrizavimo planą ir parafavo privatizavimo sutartį, kurią nusiuntė Komisijai, kaip numatyta Stojimo sutarties VIII priede. 2013 m. kovo mėn. Komisija pritarė peržiūrėtam restruktūrizavimo planui ir privatizacijos sutarčiai. Kroatija įsipareigojo pasirašyti „Brodotrogir“ privatizavimo susitarimą vėliausiai per dvi savaites po teigiamo Komisijos sprendimo.

Kroatija įvykdė ir kitus **antimonopolinės ir susijungimų politikos bei valstybės pagalbos** sričių įsipareigojimus ir reikalavimus. Jos teisės aktai suderinti su *acquis*, administraciniai pajėgumai pakankami, o vykdymo užtikrinimo rodikliai patenkinami. Kroatijos konkurencijos tarnyba (KKT) veikia tinkamai ir yra funkciškai nepriklausoma; 2012 m. spalio mėn. KKT pateikė Komisijai paskutinę pusmečio ataskaitą, kurioje išsamiai išvardytas priimtų sprendimų kiekis bei pobūdis, pateiktas antimonopolinės ir susijungimų politikos ir valstybės pagalbos sričių įvertinimas bei nuomonės 2012 m. gruodžio mėn. KKT priėmė antimonopolinės politikos srities sprendimą dėl regioninių autobusų vežėjų, kuriuo skirta nemaža bauda. Tą patį mėnesį pradėti procesiniai veiksmai prieš telekomunikacijų paslaugų teikėją.

Laikydamosi Stojimo akto VIII priede nustatytų įsipareigojimų teikti ataskaitas, 2012 m. gruodžio mėn. Kroatija pateikė trečiąją ataskaitą dėl Kroatijos plieno pramonės, o 2013 m. sausio mėn. – kas šešis mėnesius teikiamą ataskaitą dėl laivų statyklų pramonės restruktūrizavimo. Ataskaitos atitinka vertinimui Komisijos nustatytus reikalavimus.

Plieno pramonės srityje tęsiama 2011 m. kovo mėn. pradėta „Željezara Split“ bankroto procedūra. Plieno liejykla „CMC Sisak“ (dabar „ABS Sisak“) parduota naujam investuotojui, kuris šiuo metu konsultuojasi su KKT dėl įsipareigojimų, išdėstytais Stojimo akto IX priede, numatytos kompensacijos dydžio.

Dėl esamos valstybės pagalbos KKT pateikė Komisijos tarnyboms vertinti naujas priemones ir schemas, kaip reikalaujama Stojimo akto IV priede.

2.2. Teismai ir pagrindinės teisės

1) Toliau užtikrinti veiksmingą teismų reformos strategijos ir jos veiksmų plano įgyvendinimą

Toliau įgyvendinama teismų reformos strategija (2011–2015) ir jos veiksmų planas. Patobulinta teisinė sistema, ypač siekiant padidinti teismų sistemos efektyvumą. Tęsimas teismų sistemos racionalizavimo procesas.

2012 m. gruodžio mėn. Parlamentas priėmė naują teismų vystymo strategiją 2013–2018 m. Rengiant strategiją daug konsultuotasi su Teismų reformos strategijos įgyvendinimo stebėjimo taryba. Pagrindinis naujosios strategijos tikslas – teismų efektyvumas.

2012 m. spalio mėn. Teisingumo ministerija patvirtino ilgalaikius teisėjų ir prokurorų darbo planus 2013–2025 m. Reikia dar tobulinti žmogiškųjų išteklių planavimą ir valdymą, ypač atsižvelgiant į teismų sistemos racionalizavimą.

Teismams skirtas biudžetas šiek tiek sumažėjo ir 2013 m. sudaro apie 313 mln. EUR (212 m. buvo 337 mln. EUR); jis laikomas pakankamu. Investicijų į teismų infrastruktūrą biudžetas padidintas 50 proc. ir sudaro apie 8 mln. EUR.

2) Toliau stiprinti teismų nepriklausomumą, atskaitomybę, nešališkumą ir profesionalumą

Pertvarkyta Valstybės teisėjų taryba (VTS) ir Valstybės prokurorų taryba (VPT) toliau veikė nepriklausomai. Skirdamos teismo pareigūnus abi tarybos laikėsi skaidrių, vienodų ir objektyvių kriterijų. Nuo 2102 m. rugsėjo mėn. iki 2013 m. vasario mėn. paskirta 40 teisėjų. Dar nebaigta įdarbinti tiek darbuotojų, kiek numatyta 2011 m. ir 2012 m. įdarbinimo planuose.

2013 m. sausio 1 d. pasibaigus pereinamajam laikotarpiui pradedama visapusiškai taikyti nauja teisėjų skyrimo į pirmosios instancijos teismus sistema. Joje numatytas reikalavimas, kad visi kandidatai būtų baigę Valstybinę teismo pareigūnų mokyklą. Pirmoji Valstybinės teismo pareigūnų mokyklos studentų laida 2012 m. lapkričio mėnesį baigė antruosius mokslo metus. 2013 m. vasario mėn. priėmus potvarkį dėl baigiamųjų egzaminų ir galutinio įvertinimo Valstybinėje teismo pareigūnų mokykloje baigiamieji egzaminai numatyti 2013 m. gegužės mėn. 2012 m. rugsėjo mėn. pirmuosius mokslo metus pradėjo antroji Valstybinės teismo pareigūnų mokyklos studentų laida (VPT parinko 35, o VTT – 20 kandidatų).

2013 m. vasario mėn. priimtomis Valstybės teisėjų tarybos akto pataisomis Valstybės teisėjų tarybos pirmininkas ir teisėjais dirbantys jos nariai atleidžiami atitinkamai nuo 75 proc. ir 50 proc. pareigų. Tai teigiamas žingsnis siekiant sustiprinti VTT pajėgumus. Jos efektyvumui didinti reikia daugiau administracinių išteklių. Svarbu, kad VTT kuo skaidriau atliktų savo užduotis ir rodytų atskaitomybę. Tolesnėmis reformomis reikėtų diegti sprendimų teisminės peržiūros mechanizmą, skatinti atvirus teismo posėdžius ir plėsti įpareigojimus skelbti pagrįstus sprendimus.

VTT ir VPT, bendradarbiaudamos su mokesčių administracija, toliau diegė naują turto deklaracijų sistemą. Teisėjams, iki nustatyto termino nepateikusiems turto deklaracijos, pradėtos drausminės procedūros ir dauguma atvejų skirtos sankcijos (papeikimai). Kol kas nebaigta Mokesčių administracijos pateiktos informacijos patikra.

Pažeidimus padariusiems teismų pareigūnams taikytos drausminės priemonės. Ir VST, ir VPT ėmėsi aktyvesnių veiksmų ir toliau registravo paskelbtus sprendimus bei skirtas nuobaudas. 2013 m. vasario mėn. priimtu nauju Teismų aktu ribojamas teisėjų imunitetas ir taip antrinės teisės aktai priderinami prie Konstitucijos.

Reikia toliau tęsti pradėtą gerą Teisės akademijos darbą, jos veiklą ir valdymą turėtų paremti visi pagrindiniai suinteresuoti teismų srities subjektai. Gerinant teismų darbo kokybę svarbiausias yra profesionalus, visą gyvenimą trunkantis teisėjų ir prokurorų mokymas. Turėtų būti tęsiamos profesinio mokymo programos, įtraukiant į jas platesnį ES teisės mokymą. Kroatija dalyvavo programoje „Baudžiamasis teisingumas“ ir Europos teisėjų mokymo tinklo surengtuose mokymuose.

3) Toliau didinti teisminių institucijų veiksmingumą

Prioritetinis veiksmas

Įgyvendinti skubias ir tęsti trumpalaikes 2012 m. rugsėjo mėn. parengtas priemones, kuriomis siekiama didinti teisminių institucijų veiksmingumą ir mažinti neišnagrinėtų bylų skaičių.

Kroatija atliko šį prioritetinį veiksmą. Kroatija įgyvendino skubias ir trumpalaikes 2012 m. rugsėjo mėn. Teisingumo ministerijos parengtas priemones, kuriomis siekiama didinti teisminių institucijų veiksmingumą ir mažinti neišnagrinėtų bylų skaičių.

2012 m. teismai, bendrai skaičiuojant, išnagrinėjo daugiau bylų, negu jų gauta tais metais. Neišnagrinėtų civilinių, komercinių ir vykdymo užtikrinimo bylų teismuose tebėra daugiau, negu vidutiniškai ES. Siekdama tvariai gerinti teismų sistemos efektyvumą Teisingumo

ministerija sukūrė veiksmingą teismų sistemos veiklos statistinės analizės priemonę, kurią pasitelkus tikimasi paskirstyti žmogiškuosius bei finansinius išteklius ir įveikti esamą darbo krūvį bei neišnagrinėtas bylas. Naujoji statistikos sistema galės pradėti veikti visoje šalyje, kai visuose teismuose bus įdiegta Integruota bylų valdymo sistema (IBVS).

IBVS sėkmingai diegiama likusiuose 33 municipaliniuose teismuose; darbą planuojama baigti 2013 m. rugsėjo mėn. Ypač svarbi tebėra vieninga, nuosekli statistinės bylų nagrinėjimo stebėsenos sistema.

2012 m. laisvoms darbo vietoms užpildyti nuolatiniam darbui priimta 110 valstybės tarnautojų; dar 250 valstybės tarnautojų įdarbinta laikinai. Didelė 2012 m. numatytų teisėjų paskyrimų dalis atidėta 2013 m. 2012 m. Aukščiausiojo Teismo sprendimu iš didžiausių krūvį turinčių teismų buvo deleguota 27 013 bylų (2011 m. – 6,123). 2012 m. dažniau naudotasi laikino ar nuolatinio savanoriško teisėjų judumo galimybe siekiant padėti didžiausią krūvį turintiems teismams. 2012 m. nuolatiniam darbui iš viso perkelti 48 teisėjai (2012 m. – 13), laikinam darbui perkelti 22 teisėjai (2011 m. – 6). 2012 m. iš viso atlikti 23 teismų patikrinimai. Bylose, susijusiose su valstybe ir valstybės įmonėmis, vis dažniau taikomas neteisminis ginčų sprendimas; tai reikėtų ir toliau skatinti.

2013 m. vasario mėn. Parlamentas priėmė naują Teismų aktą. Juo sutvirtinama teismo pirmininkų priežiūros institucija, ypač dėl efektyvaus teismų darbo, ir įdiegiamas teisės į bylos nagrinėjimą per pagrįstą laiką apsaugos mechanizmas. Drauge su naujuoju Teismų aktu įvedamomis reformomis teismų pirmininkai turi sudaryti metinius valdymo planus, kurių vykdymą reikia stebėti. Reikėtų skatinti konkrečių teismų keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais.

2013 m. vasario mėn. priimtomis Valstybės teisėjų tarybos akto pataisomis užtikrinamas didesnis teisėjų perkėlimo skaidrumas ir skatinamas horizontalusis judumas. 2013 m. vasario mėn. priimtos Civilinio proceso akto pataisos, kuriomis ribojama pakartotinio bylų perdavimo iš aukštesniųjų instancijų žemesnėms galimybė, įdiegiamas procesinių dokumentų įteikimas elektroniniu būdu komercinių bylų teismuose ir įvedamos griežtesnės naujų įrodymų pateikimo taisyklės. Apeliacinio teismo galimybė grąžinti bylą žemesniajai instancijai gali būti dar labiau apribota ir taikoma tik išskirtiniais atvejais.

2012 m. gruodžio mėn. priimtais naujais teisėjų našumo vertinimo kriterijais labiau skatinama baigti nagrinėti labai senas bylas, tačiau reikia geriau atsižvelgti į bylų pobūdį bei sudėtingumą, teismo dydį, specializacijos lygį ir atitinkamos jurisdikcijos lygį. Kovo pabaigoje – balandžio pradžioje ketinama priimti Nesunkių nusikaltimų akto ir Žemės kadastrų akto pataisų projektus. Tikimasi, kad šiomis teisinėmis priemonėmis pavyks padidinti teismų sistemos efektyvumą, o tinkamai jas taikant – sumažinti šiuo metu susikaupusį neišnagrinėtų bylų kiekį.

Prioritetinis veiksmas

Priimti naują teisės aktų vykdymo užtikrinimo įstatymą, kad teismo sprendimai būtų vykdomi ir sumažėtų neišnagrinėtų teisės aktų vykdymo užtikrinimo bylų skaičius.

Kroatija atliko šį prioritetinį veiksma. 2012 m. spalio 15 d. įsigaliojo naujas Vykdymo užtikrinimo aktas ir su pinigėmis iššomis susijusių sprendimų vykdymo užtikrinimo akto pakeitimai. Pagal naują sistemą vykdymo užtikrinimas pavedamas municipaliniams teismams, nuimant našta nuo komercinių bylų teismų. Municipaliniai teismai atsakingi tik už nepiniginių sprendimų vykdymo užtikrinimą; piniginės nuosavybės teisių užtikrinimą tiesiogiai vykdo tik Finansų agentūra (FINA). Jau pastebima, kad mažėja vykdymo užtikrinimo bylų, kurias nagrinėja teismai, be to, gerėja bylų išaiškinimo rodiklis.

Teisingumo ministerija atnaujino integruotą bylų valdymo sistemą, kad būtų galima registruoti ir apskaičiuoti už įvykdytus pažeidimus išieškotų sumų dalį – tai svarbus vykdymo užtikrinimo sistemos efektyvumo rodiklis. Be to, ji ėmėsi kurti daugiau reformos priemonių vykdymo užtikrinimo nekilnojamojo turto srityje skaidrumui ir efektyvumui didinti.

4) Toliau gerinti šalyje padarytų karo nusikaltimų bylų nagrinėjimą teismuose

Nagrinėjant karo nusikaltimus šalyje pradėtas vienas naujas tyrimas, pateikti šeši kaltinimai ir paskelbti šeši negalutiniai nuosprendžiai. Laikantis nebaudžiamumo klausimo sprendimo strategijos sudarytas naujas nacionalinio ir regionų lygio prioritetinių bylų sąrašas. Norint nešališkai spręsti nebaudžiamumo klausimą reikia tolesnių pastangų, ypač daug dėmesio skiriant tyrimo pradėjimui ir spartinimui.

Po Tarptautinio baudžiamojų tribunolo buvusiąją Jugoslavijai (TBTBJ) sprendimo *Gotovina/Markac* byloje 2012 m. lapkričio mėn. Valstybės prokuroro tarnyba paprašė TBTBJ pateikti jai visus trijų Kroatijos generolų (Gotovinos, Markaco ir Cermako) teismo proceso dokumentus, kad jais pasinaudojus būtų galima nustatyti nusikaltimų, padarytų per karinę operaciją „Audra“ ir po jos, vykdytojus ir pateikti jiems kaltinimus. Kroatija jau gavo iš TBTBJ teismo bylos dokumentus.

Dar nėra pateiktas Konstitucinio Teismo teisinis išaiškinimas dėl Įstatymo dėl buvusios Jugoslavijos nacionalinės armijos, buvusios Jugoslavijos Socialistinės Federacinės Respublikos ir Serbijos Respublikos teisminių institucijų tam tikrų teisės aktų galiojimo panaikinimo. Vis dėlto dvišalis bendradarbiavimas su Serbija tęsiamas. Kroatija tęsia regioninį bendradarbiavimą dėl karo nusikaltimų bylų nagrinėjimo ir pateikė duomenis bei dokumentus Serbijos karo nusikaltimų prokurorui ir Juodkalnijos valstybės generaliniam prokurorui.

Padidinti specialiųjų teismų administraciniai pajėgumai. Tikimasi, kad 2013 m. sausio 1 d. įsigaliojus naujam Baudžiamajam kodeksui gerokai sumažės specialiųjų teismų našta, ir jie galės nagrinėti sunkesnius nusikaltimus, įskaitant karo nusikaltimus. Tačiau aktyvesniam nebaudžiamumo problemos sprendimui prireiks didesnių administracinių pajėgumų, nes reikės nagrinėti daugiau bylų.

Kalbant apie kitas karo nusikaltimų nagrinėjimo priemones, Teisės akademija įtraukė karo nusikaltimų nagrinėjimo kursą į 2013 m. programą.

Teisingumo ministerijos savarankiškas paramos aukoms ir liudytojams skyrius bei apygardų teismų paramos aukoms ir liudytojams departamentai toliau padeda liudytojams duoti parodymus karo nusikaltimų procesuose. Liudytojų apsaugai užtikrinti reikia skirti nuolatinį dėmesį.

2013 m. sausio 23 d. Knino municipalinis teismas paskelbė nuosprendį, kad Kroatijos valstybė privalo atlyginti žalą serbų aukų, žuvusių Varivodės kaime po operacijos „Audra“, vaikams, neatsižvelgiant į tai, kad nusikaltimo vykdytojai nežinomi. Taip pirmą kartą po ilgo laiko imtasi atitaisyti seną skriaudą, svarbią ir kitoms panašioms byloms. Dabar reikia sistemingai spręsti žalos atlyginimo civiliams, tapusiems karo nusikaltimų aukomis, klausimą.

5) Siekti konkrečių rezultatų, grįstų veiksmingais, efektyviais ir nešališkais tyrimais, baudžiamuoju persekiojimu ir teismo sprendimais organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos bylose visais lygmenimis, įskaitant aukšto lygio pareigūnų korupciją, ir tokiuose pažeidžiamuose sektoriuose, kaip viešieji pirkimai

Veikia tinkama teisinė ir institucinė kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu sistema. 2013 m. sausio 1 d. įsigaliojus naujam Baudžiamajam kodeksui padaugėjo nuobaudų daugelyje sričių, įskaitant nusižengimus korupcija. Toliau siekiama sistemos įgyvendinimo

rezultatų. Teisėsaugos institucijos aktyviai nagrinėja, be kita ko, aukšto lygio korupcijos atvejus (pvz., buvusių merų, buvusių ministrų pavaduotojų) bei korupciją teisėsaugos institucijose (keleto policijos pareigūnų). Prie naujų įvykių priskirtinas ir 2012 m. lapkričio mėn. paskelbtas pirmos instancijos nuosprendis buvusiam ministrui pirmininkui.

Bendrai imant organizuoto nusikalstamumo bylose skiriamos nedidelės bausmės. Korupcijos bylų srityje teismo nuosprendžiai taip pat negriežti; dažnai nuosprendžių vykdymas atidedamas. Korupcijos ir sunkaus bei organizuoto nusikalstamumo bylose reikia veiksmingų ir atgrasančių nuosprendžių, toliau siekiant sistemos įgyvendinimo rezultatų ir stengiantis nesukurti nebaudžiamumo atmosferos.

Bendras areštuoto ir konfiskuoto turto kiekis lieka nedidelis. Būtina visose srityse griežčiau ir nuosekliau įgyvendinti turto arešto ir konfiskavimo teisinę sistemą. Kol kas nusikalstamų organizacijų finansiniam pagrindui sugriauti nesinaudojama tokia priemone, kaip nusikalstamu būdu įgyto turto konfiskavimas.

Būtina plėsti kovą su vietos valdžios pareigūnų korupcija, ypač pažeidžiamoje viešųjų pirkimų srityje. Pagal dabartinę sistemą nėra galimybės nepriklausomai tikrinti valstybės prokurorų sprendimus atmesti pranešimus apie nusikaltimus.

6) Siekti konkrečių rezultatų taikant griežtesnes kovos su korupcija ir interesų konfliktais prevencines priemones

Kroatija toliau stiprina korupcijos ir interesų konfliktų prevencijos teisinę sistemą, kurią dabar reikia efektyviai įgyvendinti. Kroatijai reikia daugiau stengtis, kad pasiektų ilgalaikių ir pastebimų rezultatų prevencijos priemonių stiprinimo srityje. Be to, po 2012 m. lapkričio mėn. Konstitucinio teismo teisinio išaiškinimo, kuriuo pripažintos negaliojančiomis kelios Interesų konflikto akto nuostatos dėl pagrindinių Interesų konflikto prevencijos komisijos kompetencijos sričių (įskaitant jos įgaliojimus tikrinti ir taikyti sankcijas), Kroatijai būtina užtikrinti, kad nedelsiant būtų imamasi priemonių sukurti stiprų ir efektyvų interesų konfliktų bylų prevencijos, nustatymo ir sankcijų taikymo joms mechanizmą, grindžiamą išsamiais patikromis ir atgrasančiomis sankcijomis. Būtinoms įstatymų pataisoms svarstyti sukurta darbo grupė, kuriai priklauso Viešojo administravimo ministerijos ir pilietinės visuomenės grupių (GONG, *Transparency International*) atstovai.

Prioritetinis veiksmas

Sukurti Interesų konfliktų prevencijos komisiją, kad ji pradėtų tinkamai veikti.

Kroatija atliko šį prioritetinį veiksma. 2013 m. sausio 25 d. Parlamentas paskyrė Interesų konfliktų prevencijos komisijos narius, ir 2013 m. vasario 11 d. jie pradėjo eiti pareigas. Interesų konfliktų prevencijos komisija pradėjo nagrinėti pareigūnų pateiktus prašymus dėl nuomonės, ar konkrečiu atveju esama interesų konflikto, ir jau paskelbė keletą nuomonių. Remdamasi pranešimais apie galimus interesų konfliktus komisija pradėjo procedūras prieš 26 pareigūnus. Dabar Interesų konfliktų komisijai reikia užtikrinti efektyvaus interesų konfliktų atvejų aptikimo, prevencijos ir sankcijų jiems taikymo mechanizmo veikimą ir nedelsiant siekti ilgalaikių pastebimų patikrų ir sankcijų skyrimo rezultatų.

Prioritetinis veiksmas

Priimti naują įstatymą dėl teisės susipažinti su informacija, kad būtų stiprinama teisinė ir administracinė teisės susipažinti su informacija sistema.

Kroatija atliko šį prioritetinį veiksma. 2013 m. vasario mėn. priimtas naujas įstatymas dėl teisės susipažinti su informacija. Įstatymu įvedamas vadinamasis proporcingumo ir viešojo

intereso testas visais atvejais, kai neleidžiama susipažinti su informacija, ir įgyvendinamas ES *acquis* dėl pakartotinio informacijos naudojimo. Be to, juo įtvirtinama nauja institucinė įstatymo įgyvendinimo stebėjimo tvarka: iki šiol už duomenų apsaugą ir susipažinimą su informacija buvo atsakinga Duomenų apsaugos agentūra, tačiau nauju įstatymu numatoma, kad parlamentas skirs už susipažinimą su informacija atsakingą pareigūną. Svarbu, kad Duomenų apsaugos agentūra ir naujasis už susipažinimą su informacija atsakingas pareigūnas atlikdami savo pareigas užtikrintų priimtų sprendimų nuoseklumą.

Peržiūrimas kovos su korupcija veiksmų planas, ketinant įdiegti atitinkamas priemones, skirtas užtikrinti veiksmingą jo vykdymo stebėjimą, o taip pat domėtis įvairiais kovos su korupcija aspektais. Reikėtų dar sustiprinti Teisingumo ministerijos kaip kovos su korupcija darbotvarkę kuriančios, koordinuojančios ir įgyvendinančios institucijos, vaidmenį bei pajėgumus.

Be to, 2013 m. vasario mėn. priimtomis Politinės veiklos ir rinkimų kampanijos finansavimo akto pataisomis siekiama palengvinti efektyvų įstatymo vykdymą: supaprastinamas reglamentavimas bei finansinė informacija, sugriežtinama kontrolė. Artėjantys vietos rinkimai leis išbandyti, kaip laikomasi pataisytų taisyklių.

Valstybinė rinkimų komisija ir Valstybės audito tarnyba toliau taikė teisės aktus dėl politinių partijų ir rinkimų kampanijų finansavimo ir pranešė Valstybės prokuratūrai apie politines partijas ir nepriklausomas vietas bei regionų savivaldos institucijų narius, nepateikusius finansinių deklaracijų už 2011 m. arba iki nurodytos datos nepaskelbusius jų savo interneto svetainėse.

2012 m. sausio mėn. įsigaliojus naujiems teisės aktams padidėjo viešųjų pirkimų skaidrumas. Visos valstybės institucijos skelbia informaciją apie pasirašytas ir įgyvendintas sutartis. Be to, Kroatijai reikia imtis visų būtinų priemonių, kad vykdant pagal sanglaudos politiką bendrai finansuojamų projektų viešuosius pirkimus nebūtų pažeidimų – tam reikia sukurti patikimą valdymo ir kontrolės sistemą.

Kroatija turi užtikrinti, kad būtų įdiegta griežta korupcijos prevencijos valstybinėse įmonėse, įskaitant ir priklausymą stebėtojų tarybai ar valdybai, sistema. Be to, reikia baigti kurti ir profesionaliai veikiančios valstybės tarnybos teisinį pagrindą sukuriant naują darbo užmokesčio sistemą, kuria būtų užtikrinamas nuopelnais grindžiamas paaugstinimas pareigose, atlygio mechanizmai ir kvalifikuotų darbuotojų išlaikymas tarnyboje.

Reikia užtikrinti, kad pradėtų veikti būtinai reikalingi veiksmingos informatorių apsaugos mechanizmai.

7) Toliau stiprinti mažumų apsaugą, įskaitant veiksmingą Nacionalinių mažumų teisių konstitucinio akto (NMTKA) įgyvendinimą

Toliau įgyvendinamas Nacionalinių mažumų teisių konstitucinis aktas (NMTKA). Lyginant mažumų atstovų įdarbinimą valstybės administracijos ir teismų sistemoje su bendru žemu įdarbinimo lygiu matyti, kad 2012 m. lapkričio mėn. apie 3,4 proc. valstybės administracijos darbuotojų priklausė nacionalinėms mažumoms. Laikantis aktyvesnės vyriausybės politikos, įdarbinta 400 pasienio policijos pareigūnų ir pasiektas 5 proc. tikslas.

2012 m. lapkričio mėn. vyriausybė patvirtino 2013–2020 m. nacionalinę romų įtraukties strategiją. Dėl ją lydinčio veiksmų plano projekto konsultuojamasi su visuomene; planą ketinama patvirtinti 2013 m. kovo pabaigoje. Reikia dėti daugiau pastangų, kad romų vaikai įgytų pradinį ir vidurinį išsilavinimą. Vyriausybė toliau taikė priemones didinti nacionalinėms mažumoms priklausančių asmenų informuotumą ir užtikrinti, kad jie naudotųsi savo teisėmis. Sveikintina, kad vyriausybė ir toliau užtikrina konstitucinių nuostatų dėl kirilicos rašmenų

naudojimo vykdymą Vukovaro mieste, kur 38,5 proc. gyventojų sudaro serbų tautybės kroatai.

Kroatija toliau ėmėsi priemonių asmenims, kuriems vis dar gali kilti grėsmė, kurie gali būti diskriminuojami ir kurie gali patirti priešišumą ar smurtą, apsaugoti. Šiuo požiūriu dar labiau sustiprinta teisinė sistema: 2012 m. gruodžio mėn. patvirtintos Baudžiamojo kodekso pataisos siekiant suderinti Baudžiamąjį kodeksą su *acquis* nuostatomis dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis. Nauju Nusizengimų viešajai tvarkai ir saugumui aktu bus įvesta nusizengimų kategorija rasinių, etninių, religinių ir kitų priežasčių sąlygotiems viešosios tvarkos ir saugumo pažeidimams priskirti. Įstatymas svarstomas parlamente, jį ketinama priimti 2013 m. antrojo ketvirčio pabaigoje. Sustiprintas specializuotas policijos pareigūnų kovos su neapykantos nusikaltimais mokymas.

8) Toliau nagrinėti neišspręstus pabėgėlių grįžimo klausimus

Kroatija su kitomis regiono šalimis toliau bendradarbiauja Sarajevo deklaracijos procese. Toliau įgyvendinamas sprendimas dėl teisių į pensiją patvirtinimo.

Toliau, nors ir lėtai, įgyvendinamos grįžtančių pabėgėlių apgyvendinimo programos. Iš 2011 m. kovo mėn. plane numatytų apytikriai 2 350 likusių prašymų 2013 m. vasario mėn. patenkinti 366 (2012 m. rugpjūčio mėn. – 259), ir 213 (2012 m. rugpjūčio mėn. – 139) šeimų perduoti būstų raktai. 2013 m. vasario mėn. patenkinti 1 497 prašymai gauti pašalpą būstui (2012 m. rugpjūčio mėn. – 1 305).

Nelabai gerai įgyvendinama naujoji sistema, pagal kurią asmenys, kurie turi būti aprūpinti būstu, lengvatinėmis sąlygomis gali įsigyti būstą. Tikimasi, kad 2013 m. kovo pabaigoje patvirtinus vyriausybės sprendimą bus išspręsta dvylika iš likusių nenumatytų investicijų atvejų; likusius tris atvejus ketinama išspręsti specialiu vyriausybės sprendimu trečią 2013 m. ketvirtį.

9) Toliau gerinti žmogaus teisių apsaugą

Apskritai žmogaus teisės ir toliau geriamos. Ombudsmenas ir specializuoti ombudsmenai atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant žmogaus teisių apsaugą. Tačiau būtina nuolatos prižiūrėti, kad būtų laikomasi ombudsmeno pateiktų rekomendacijų. 2013 m. vasario 15 d. išrinktas naujas ombudsmenas. Išlieka poreikis dar labiau stiprinti ombudsmeno tarnybą. Tam reikia, be kita ko, skirti tinkamą finansavimą ir įstaigos patalpas.

Kroatija jau pasiekė konkrečių rezultatų įgyvendindama Kovos su diskriminacija įstatymą ir nusikaltimų dėl neapykantos teisės aktus. Sustiprintas specializuotas policijos pareigūnų kovos su neapykantos nusikaltimais mokymas. Tęsimi smurto prieš žurnalistus ir jų bauginimo bylų tyrimai bei baudžiamojo persekiojimo veiksmai. Teisingumo ministerija parengė Nemokamos teisinės pagalbos akto pataisų projektą ir konsultavosi dėl jų su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais. Pataisomis, kurias ketinama priimti 2013 m. antro ketvirčio pabaigoje, siekiama supaprastinti priėjimą prie teisinės pagalbos ir skatinamas NVO kaip teisinės pagalbos teikėjų vaidmuo.

Kroatija baigė derinti kovos su diskriminacija ir lygių galimybių sričių teisės aktus.

10) Toliau aktyviai bendradarbiauti su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu buvusiamai Jugoslavijai (TBTBJ)

Kroatija toliau bendradarbiavo su TBTBJ.

2. 3. Teisingumas, laisvė ir saugumas

Prioritetinis veiksmas

Užbaigti rengti ir priimti migracijos strategiją, kurioje būtų aiškiai nustatytos pažeidžiamiausių migrantų grupių integracijos priemonės.

Kroatija atliko šį prioritetinį veiksma. 2013 m. vasario mėn. parlamente patvirtinta migracijos strategija („2013–2015 m. Kroatijos Respublikos migracijos politika“), kurioje aiškiai nustatytos pažeidžiamiausių migrantų grupių integracijos priemonės.

Migracijos srities teisės aktai beveik baigti derinti su *acquis*. 2012 m. nustatytas 6 541 neteisėtas migrantas (2011 m. – 3 461). Neteisėtų migrantų ir prieglobsčio prašytojų priėmimo centrai beveik visiškai užpildyti. Siekdama padidinti turimus pajėgumus ir sušvelninti padėtį Vidaus reikalų ministerija perėmė buvusį viešbutį, kuriame galima apgyvendinti 400 prieglobsčio prašytojų, o atlikus nedidelius pertvarkymus – iki 600 žmonių. Laukiant, kol bus pastatyti du nuolatiniai užsieniečių apgyvendinimo centrai, finansuojami iš Šengeno priemonės fondo, rasti papildomi laikini sprendimai šiaurės ir pietų pasienio regionuose. Kroatijoje dar ne pradėta statyti atskiro centro nepilnamečiams ir kitoms pažeidžiamoms migrantų grupėms jau esamo neteisėtų migrantų centro teritorijoje; tam jau yra skirta lėšų pagal PNPP. 2012 m. lapkričio mėn. įsigaliojo naujas readmisijos susitarimas su Vokietija. Vyksta derybos dėl readmisijos susitarimo su Kosovu³.

Beveik baigti pasirengimai įgyvendinti **prieglobsčio** *acquis*. Administraciniai teismai ir toliau veikia kaip antrosios instancijos institucijos prieglobsčio prašymo atveju; šiuo metu vyksta papildomų teisėjų įdarbinimo atrankos procedūra. Tęsiamas pasienio policijos mokymas, 2013 m. sausio mėn. pradėtas su prieglobsčio prašymais susiję 66 pasienio policijos pareigūnų mokymas. Į Prieglobsčio padalinį priimta daugiau darbuotojų. Nuo 2012 m. rugsėjo 1 d. iki 2013 m. sausio 9 d. apsauga suteikta 16 prašytojų. Be to, per tą patį laikotarpį atmesti 63 prašymai ir atidėta 300 procesų. Atsižvelgiant į gausėjantį Kroatiją pasiekiančių prieglobsčio prašytojų skaičių (2012 m. jų buvo 1 193, 2011 m. – 807), Vidaus reikalų ministerijos perimtame viešbutyje (žr. pirmiau) bus užtikrintas dar iki 600 žmonių apgyvendinimas. Šiuo metu visoje šalyje veikia du EURODAC punktai, jų numatoma įkurti dar 30. Iki tol Kroatija privalo užtikrinti į šalį atvykstančių prieglobsčio prašytojų registraciją, naudodama pagrindiniuose pasienio kontrolės punktuose esančius skenerius.

Beveik baigta derinti **vizų politikos** srities teisės aktus. Kalbant apie vizų reikalavimus, Kroatija visiškai suderino savo teisės aktus su Reglamente Nr. 539/2001 nustatyto sąrašu šalių, kurių piliečiams atvykstant į Kroatijos teritoriją reikia vizų. Nuo 2012 m. lapkričio 1 d. nebegalioja sprendimas dėl laikino vizų režimo panaikinimo Azerbaidžano, Kazachstano, Rusijos Federacijos ir Ukrainos gyventojams. Vyksta derybos dėl naujo vizų režimo su Turkija; režimas įsigalios nuo 2013 m. balandžio 1 d. Susitarimas su Rusijos Federacija dėl abipusio piliečių keliavimo įsigalios 2013 m. kovo pabaigoje. Tęsiama konsulinių pareigūnų mokymai prieš paskiriant juos į naujus konsulatus, kurie pradės veikti 2013 m. balandžio mėn.

Beveik baigtas **išorės sienų ir Šengeno** srities teisės aktų derinimas. 2013 m. rengiamasi peržiūrėti Integruoto sienos valdymo veiksmų planą (ISV VP) siekiant suderinti nacionalinę ir ES koncepcijas. Baigtas pirmas Zadaro Jūrų stebėjimo centro įkūrimo etapas, įskaitant įrangos įgijimą; priimta daugiau darbuotojų. Vyksta antras etapas, kuris bus baigtas 2013 m. balandžio mėn.; taip bus užtikrintas dviem skirtingoms ministerijoms priklausančių sistemų

³ Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/1999 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

ryšys. Tęsiami darbiniai susitarimai su FRONTEX, įskaitant dalyvavimą bendrose operacijose. Kroatijos ryšio su FRONTEX punktas įsteigtas Bajakovo sienos perėjimo punkte.

Prioritetinis veiksmas

Užbaigti sienos perėjimo punktų prie Neumo koridoriaus statybos darbus.

Šis prioritetinis veiksmas turėtų būti netrukus atliktas. Iš esmės paspartėjo sienos perėjimo punktų (SPP) prie Neumo koridoriaus statybos darbai (Klekas ir Zaton Dolas). Jie beveik baigiami ir stojimo metu veiks visu pajėgumu. Beveik baigtas ir Nova Selos SPP prie Metkovicų; kai šis SPP pradės veikti, jis taps bendru Bosnijos ir Hercegovinos ryšio punktu.

Parengtas naujas, suderintas su *acquis* Vietinio eismo per sieną susitarimas su Bosnija ir Hercegovina; jį drauge su susitarimais dėl SPP ketinama pasirašyti gegužės pabaigoje. Bendradarbiaudama su kitomis dviem regiono šalimis Kroatija parengė ir pateikė Serbijai ir Juodkalnijai du protokolus dėl bendro patruliavimo ir keitimosi pasienio kontrolės informacija. Tęsimos derybos su abiem šalimis siekiant suderinti dvišalius vietinio eismo per sieną susitarimus su *acquis*. Iki stojimo susitarimai turi būti suderinti su *acquis*. Tęsimas bendras patruliavimas.

Prioritetinis veiksmas

Pasiekti 2012 m. nustatytus pasienio policijos pareigūnų įdarbinimo tikslus.

Kroatija atliko šį prioritetinį veiksmą. Įdarbinus 467 pasienio policijos pareigūnus pasiektas Kroatijos 2012 m. tikslas. 2013 m. sausio mėn. pasienio policijos pareigūnų iš viso buvo 6 388; iš jų 4 971 policijos pareigūnas dislokuotas prie būsimos išorės sienos. 2013 m. įdarbinimas tęsis, priimant dar 100 naujų policijos pareigūnų, įskaitant specializuotą jūroje dirbantį jūrų sienos priežiūros personalą. Tęsimas specialus policijos mokymas, Policijos akademijai nusiųsta atnaujinta bendroji pagrindinė mokymo programa (BPMM), kad būtų galima sudaryti atitinkamą specialią pasienio policijos kurso programą. Jūrų policijos mokymui reikia nuolatinio dėmesio.

Prie būsimų išorės sienų dislokuotų sienos perėjimo punktų nacionalinė sienų valdymo informacijos sistema (NSVIS) 2013 m. sausio mėn. veikia 76 SPP. Kroatija turi užtikrinti, kad 2013 m. birželio mėn. ji veiktų 93 SPP, kaip buvo numatyta. Įsigyta papildomos techninės įrangos. Pradėta kurti EUROSUR centrą. surastos patalpos. Toliau rengti agentūrų bendradarbiavimo posėdžiai, skirti spręsti su integruotu sienų valdymu susijusius klausimus.

Kovoiant prieš korupciją sienų valdymo srityje nuo 2012 m. rugsėjo 1 d. iki 2013 m. sausio 31 d. atliktas iš viso 2 681 nepaskelbtas patikrinimas.

Kroatija toliau tęsė teisės aktų derinimą su atitinkamu Šengeno *acquis*, jų įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą. Parengtas pirmas peržiūrėto Šengeno veiksmų plano projektas. Vidaus reikalų ministerija rengia Orientacinę programą Šengeno priemonės fondui. Svarbu, kad Kroatija tinkamai pasirengtų pasinaudoti Šengeno priemonės, solidarumo ir migracijos srautų valdymo fondais.

Kroatija beveik baigė pasirengimą derinti **teismų bendradarbiavimo civilinėse ir baudžiamosiose bylose** srities teisės aktus. Pasirašiusi susitarimus dėl savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose su Juodkalnija ir Kosovu, Kroatija 2012 m. lapkričio mėn. panašų susitarimą pasirašė su Bosnija ir Hercegovina. Tikimasi 2013 m. pirmoje pusėje priimti naują Tarptautinės privatinės teisės aktą. Įsigaliojo susitarimas su Juodkalnija dėl abipusio baudžiamųjų teismo nuosprendžių vykdymo ir susitarimas su buvusiaja Jugoslavijos Respublika Makedonija dėl ekstradicijos. Institucinės atsakomybės požiūriu padaugėjo

Europos teismo tinklo ryšio punktų, siekiant vykdyti su stojimu į ES susijusius įsipareigojimus; toliau sėkmingai bendradarbiauta su EUROJUST. Teisingumo ministerijoje įkurta tarpusavio pagalbos ekstradicijos ir baudžiamosiose bylose tarnyba. Dar reikia patvirtinti Teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose su ES valstybėmis narėmis aktą.

Prioritetinis veiksmas

Priimti susijusius poįstatyminius aktus, kad būtų įgyvendinamas Policijos įstatymas.

Kroatija atliko šį prioritetinį veiksma. Visi 36 poįstatyminiai aktai buvo priimti 2012 m. ir taikomi nuo 2013 m. sausio 1 d. Taigi įkurta teisinė visiško Policijos įstatymo įgyvendinimo sistema.

Beveik baigtas Kroatijos pasirengimas suderinti su *acquis* **policijos bendradarbiavimo ir kovos su organizuotu nusikalstamumu** srities teisės aktus.

Teisiškai įkurtas Papildomos informacijos prašymo atvykus prie nacionalinių sienų (SIRENE) biuras; 2012 m. gruodžio mėnesį paskirtas jo vadovams, šiuo metu jame dirba penki policijos pareigūnai. Toliau vyksta likusio personalo įdarbinimas. Vidaus reikalų ministerijos IT departamente su Šengeno informacijos sistema dirba penki asmenys. Tęsiamas glaudus bendradarbiavimas su EUROPOL.

Toliau siekta **kovos su organizuotu nusikalstamumu** įgyvendinimo rezultatų; gauta pranešimų apie naujus atvejus, įskaitant neteisėtą prekybą narkotikais ir piktnaudžiavimą ES fondų lėšomis. Skiriamos sankcijos išlieka negriežtos ir dėl to nepakankamai atgrasančios, atsižvelgiant į nusikaltimų sunkumą. Tai ypač teisinga kalbant apie prekybos žmonėmis bylas. Toliau konfiskuojamas nusikalstamu būdu įgytas turtas, tačiau dažnai nedideliais kiekiais, ir tai nesutrikdo nusikalstamų finansų srautų. Todėl būtina visose srityse griežčiau ir nuosekliau įgyvendinti turto arešto ir konfiskavimo teises nuostatas. Labai pagerėjo žinybų tarpusavio bendradarbiavimas, gerų rezultatų pasiekė Finansinės žvalgybos padalinys (FŽP); Nuo 2012 m. liepos iki gruodžio mėn. FŽP pranešta apie iš viso 288 įtartinus sandorius; trys iš jų buvo susiję su terorizmo finansavimu, 285 – su pinigų plovimu. 288 sandorių pagrindu iškeltos 164 bylos. Pagal Baudžiamojo proceso aktą sunkių nusikaltimų aukos turi teisę gauti žalos atlyginimą iš valstybės biudžeto. Naujame Baudžiamajame kodekse, kuris įsigaliojo 2013 m. sausio 1 d., pateikiama pataisyta prekybos žmonėmis apibrėžtis, kuri dabar suderinta su tarptautiniais standartais: joje aiškiai atskiriama vergija ir prekyba žmonėmis. 2012 m. lapkričio mėn. paskirtas Nacionalinio kovos su prekyba žmonėmis komiteto vadovas; 2012 m. gruodžio mėnesį komitetas surengė pirmą posėdį. Būtina kuo greičiau aktyviais ir konkrečiais veiksmais kovoti su prekyba žmonėmis ir informuoti nacionalines valdžios institucijas apie šio pobūdžio nusikaltimus, be kita ko paskelbiant nepriklausomą politikos vertinimą ir stiprinant konkrečius veiksmus vietose, kuriose dažniausiai galima tikėtis nusikaltimų prieš prekybos žmonėmis aukas ar potencialias aukas. Būtina tęsti teisminių ir teisėsaugos institucijų darbuotojų mokymus apie prekybą žmonėmis, ypač dėl aukų nustatymo pagrindiniuose SPP ir geresnių gebėjimų nustatyti prekybos migrantais ir jų neteisėto įvežimo į šalį atvejus. Rūpestį kelia tai, kad mažai nustatoma prekybos žmonėmis aukų. Kroatijai reikėtų aktyviau stengtis aptikti aukas, ypač pažeidžiamiausiose gyventojų grupėse. Reikia pradėti prekybą žmonėmis kaltinamų nusikaltimo vykdytojų veiklos tyrimą, traukti juos baudžiamajon atsakomybėn ir skelbti nuosprendžius užtikrinant, kad pastarieji atitiktų padaryto nusikaltimo sunkumą. Šiam tikslui reikia sustiprinti administracinius ir teisėsaugos pajėgumus.

Tęsiamas mokymas dėl **kovos su pinigų plovimu**; skatinamas šiuos nusikaltimus tiriančių institucijų bendradarbiavimas. 2012 m. užfiksuota mažai bylų.

2.4. Kiti *acquis* skyriai ir ekonomikos klausimai

Kroatija daro pažangą vykdydama stojimo derybose priimtus įsipareigojimus bei reikalavimus ir įstojusi į ES turėtų pajėgti įgyvendinti *acquis*.

2012 m. spalio mėn. išsamioje stebėjimo ataskaitoje Komisija nustatė keletą skyrių, kurių atžvilgiu Kroatijai reikėtų daugiau pastangų. Tai 11 skyrius – *žemės ūkis ir kaimo plėtra*, 12 skyrius – *maisto sauga, veterinarijos ir fitosanitarijos politika*, 13 skyrius – *žuvininkystė*, 22 skyrius – *regioninė politika ir struktūrinių priemonių koordinavimas* ir 27 skyrius – *aplinka*.

Žemės ūkio ir kaimo plėtros skyriuje Kroatija baigė kurti tiesioginių išmokų 2013 m. teisinę sistemą. Mokėjimų agentūrai 2012 m. gruodžio mėn. suteiktas laikinas tiesioginių išmokų ir horizontalių klausimų akreditavimas. Dabar Kroatijos valdžios institucijoms reikia įgyvendinti Mokėjimų agentūrai pateiktas rekomendacijas. 2013 m. pabaigoje Kroatija turi suteikti mokėjimų agentūrai kaimo plėtros fondų valdymo akreditavimą ir aktyviai rengti 2014–2020 m. kaimo plėtros programą.

Maisto saugos, veterinarijos ir fitosanitarijos politikos srityje Kroatija paspartino septynių pasienio kontrolės punktų (PKP) statybą ir įrengimą. Kroatija turi užtikrinti, kad PKP būtų užbaigti laiku: Komisijai juos akreditavus, jie Kroatijos stojimo metu jau galėtų veikti visiškai suderinus su *acquis*.

Žuvininkystės srityje baigiama derinti teisės aktus ir įgyvendinti *acquis* laivyno ir išteklių valdymo srityje, taip pat taikomos struktūrinės priemonės ir rengiami nacionaliniai valdymo planai. Dabar Kroatijai reikėtų sutelkti pastangas ir baigti darbus, susijusius su patikra ir kontrole, laipsniškai panaikinti žvejybos savo reikmėms kategoriją ir laikantis sutartų terminų sukurti palydovinio ryšio laivų stebėjimo sistemą.

Regioninės politikos ir struktūrinių priemonių koordinavimo srityje Kroatijai pavyko parodyti, kad ji įgyvendino sąlygas, reikalingas panaikinti visų PNPP sudedamųjų dalių *ex-ante* kontrolę. Kroatijai reikia greičiau stiprinti atitinkamų struktūrų administracinius pajėgumus, baigti kurti investicijų strategijas ir paspartinti kokybiškų, brandžių projektų rengimo veiklą, nes laikui bėgant gerokai pagausės bendrai finansuojamų projektų, su jais susijusių sektorių ir bendradarbių. Būsimiems Europos struktūriniams ir investicijų fondams reikės visu pajėgumu veikiančios valdymo, stebėjimo ir įvertinimo sistemos. Kroatija turi užtikrinti, kad būtų užbaigtos visos atitinkamos, būtinos procedūros ir Europos struktūriniai ir investicijų fondai būtų naudojami veiksmingai, pagal taisykles ir skaidriai; ypač tai galioja viešiesiems pirkimams.

Aplinkos ir klimato kaitos srityse sustiprinti administraciniai pajėgumai. Aplinkos srityje beveik baigta derinti ir įgyvendinti teisės aktus. Ypatingą dėmesį reikia skirti, kad būtų užtikrintas tinkamas visų investicijų projektų poveikio aplinkai vertinimas, laiku išduoti leidimai ir atnaujinti pramoninės taršos kontrolės ir rizikos valdymo (PTKRV) leidimai. Klimato kaitos srityje reikia baigti į nacionalinę teisę perkelti Direktyvą dėl anglies dioksido geologinio saugojimo. Kroatijai reikia užtikrinti ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos įdiegimą, ypač išsamų leidimų stebėjimą ir pranešimus, ir laikantis sutartų terminų rengtis įtraukti aviaciją.

Prioritetinis veiksmas

Stiprinti pajėgumus versti ir tikrinti *acquis*, kad ši užduotis iki stojimo būtų užbaigta.

Kroatija atliko šį prioritetinį veiksmą. Kroatija pagerino vidinę organizaciją, priėmė daugiau darbuotojų ir įsisavino ES institucijų paramą ir taip gerokai pagreitino *acquis* vertimą ir tikrinimą. Jau išversta ir patikrinta daugiau negu 118 000 puslapių (kovo 13 d.). Jei Kroatija ir toliau laikysis tokių vertimo ir tikrinimo tempų, iki stojimo darbas bus baigtas.

Žengta keletas svarbių pirmųjų žingsnių įgyvendinant skubiai reikalingas struktūrines **ekonomikos** reformas, gerinant konkurencingumą ir augimo perspektyvas. Kroatijos neoficialus dalyvavimas 2013 m. Europos semestre suteikia gerą galimybę toliau tobulinti struktūrinę darbotvarkę ir aktyviai siekti jos įgyvendinimo. Laikydamosi šios sistemos Komisija vertins ekonomikos programą, kurią Kroatija turi pateikti balandžio mėn.

Mokesčių srityje Kroatija 2012 m. lapkričio mėn. sumažino PVM jachtoms (sportui ir pramogoms skirtoms vandens transporto priemonėms). Tai prieštarauja ES *acquis*, bet iki stojimo bus su juo suderinta. Dėl to Kroatijoje iki stojimo gali susiformuoti vandens transporto priemonių laisva apyvarta. Kroatija turėtų kuo greičiau ištaisyti padėtį.

Komisija džiaugiasi, kad Kroatija ir Slovėnija 2013 m. kovo mėn. pasirašė susitarimo memorandumą ir apibrėžė abiem šalims priimtina Kroatijos „Ljubljanska banka“ pervestų santaupų užsienio valiuta klausimo sprendimą.

3. IŠVADOS

Kroatija šiuo metu iš esmės vykdo visų derybų dėl narystės skyrių nulemtus įsipareigojimus ir reikalavimus. Kroatija įrodė gebėjimą iki stojimo laiku įgyvendinti visus kitus įsipareigojimus. Reikiamose srityje, įskaitant kovą su korupcija, keliems mėnesiams į priekį sudaryti arba baigiami sudaryti aiškūs likusių priemonių užbaigimo darbo planai.

Be to, Kroatija atliko dešimt prioritetinių veiksmų, nustatytų 2012 m. spalio mėn. Komisijos išsamioje stebėjimo ataskaitoje. Tad Komisija išreiškia pasitikėjimą, kad Kroatija 2013 m. liepos 1 d. bus pasirengusi narystei.

Numatomas Kroatijos stojimas yra 10 metų trukusio intensyvaus proceso, prasidėjusio 2003 m. narystės pareiškimu, rezultatas. ES narystė Kroatijai yra papildomas stimulus tęsti reformas. Tikimasi, kad remdamasi esamais pasiekimais Kroatija toliau gerins padėtį teisinės valstybės įvartiniuose srityje, ypač kovoje su korupcija. Be to, ES narystė suteiks Kroatijai ir ES daug svarių galimybių. Dabar reikia pasinaudoti šiomis galimybėmis, kad Kroatijos narystė ES būtų sėkminga ir duotų naudos Kroatijai, Vakarų Balkanų regionui bei visai ES.